

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษากลยุทธ์การพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ซึ่งมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ใช้วิธีการศึกษา 2 วิธี คือ 1) ใช้แบบสอบถาม 2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

กรณีที่ 1 ใช้แบบสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล และพนักงานเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 26 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คำตอบมี 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง มีสภาพการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4	หมายถึง	มีสภาพการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีสภาพการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีสภาพการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีสภาพการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาการพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง

จังหวัดกำแพงเพชร เครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คำตอบมี 5 ระดับ

ระดับ 5	หมายถึง	มีปัญหาการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีปัญหาการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีปัญหาการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีปัญหาการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีปัญหาการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้เป็นแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้ากรอบแนวคิดจากเอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาสังคมเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด ทฤษฎี และให้ครอบคลุมขอบเขตของการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

พิจารณา

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พิจารณาเพื่อหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

- 5.1 ผศ.ดร. สมชัย วงษ์นำยะ ประธานอนุกรรมการสาขาพุทธศาสตร์
การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร
- 5.2 ผศ.ดร. ทวนทอง เขาวงกิตพิงส์ อาจารย์ผู้สอนประจำมหาวิทยาลัย
ราชภัฏกำแพงเพชร

- 5.3 นายมานพ สิริไพบูลย์ รองนายกเทศมนตรีตำบลนครชุม
 5.4 นายชัยวัฒน์ ศุภอรรถพานิช อดีตนายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง
 กำแพงเพชร
 5.5 นายประสิทธิ์ อุทา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 6 ว.

6. นำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยข้อที่ใช้ได้มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 รายละเอียดการตรวจแบบสอบถามจากสูตรประยุกต์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) ปรากฏในภาคผนวก

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ รวมจำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของข้อคำถาม

8. นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ไปถึงนายกเทศมนตรีตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวส่งให้กับคณะเทศมนตรี สมาชิกเทศบาล และพนักงานเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำแบบสอบถามไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างโดยตรง. และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. แบบสอบถามที่รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์หาโดยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3. โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

3.1 สภาพการพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่า สภาพการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่า สภาพการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แสดงว่า สภาพการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แสดงว่า สภาพการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่า สภาพการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 ปัญหาการพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่า ปัญหาการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่า ปัญหาการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แสดงว่า ปัญหาการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แสดงว่า ปัญหาการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่า ปัญหาการพัฒนาสังคมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

กรณีศึกษาที่ 2 สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการสนทนากลุ่มของนายกเทศมนตรี พนักงานเทศบาลตำบลนครชุม สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนครชุม และผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงสภาพและปัญหาของการพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นายกเทศมนตรี 1 คน สมาชิกสภาเทศบาล 5 คน และพนักงานเทศบาล 5 คน ซึ่งปฏิบัติงานในเทศบาลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร รวมทั้งสิ้น 11 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงนายกเทศมนตรีตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร และผู้นำชุมชนที่ปฏิบัติงานในเขตเทศบาลตำบลนครชุม เพื่อขอความร่วมมือในการสนทนากลุ่ม
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มในวันที่ 7 กรกฎาคม 2548 โดยดำเนินการดังนี้
  - 2.1 กำหนดผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึกการสนทนา และผู้ช่วยทั่วไป
  - 2.2 กำหนดผู้เข้าร่วมสนทนา
  - 2.3 กำหนดเวลา สถานที่สนทนา
  - 2.4 กำหนดหัวข้อสนทนา ซึ่งได้แก่ สภาพและปัญหาการพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
  - 2.5 สร้างบรรยากาศให้เป็นกันเองแบบธรรมชาติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม หากมีข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจนกว่าจะครบถ้วนสมบูรณ์
2. จำแนกข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย
3. วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นสำคัญ ๆ โดยการพรรณนาวิเคราะห์ถึงสภาพและปัญหาการพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นายกเทศมนตรี 1 คน สมาชิกสภาเทศบาล 5 คน และพนักงานเทศบาล 3 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน ซึ่งปฏิบัติงานในเทศบาลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร รวมทั้งสิ้น 11 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร (SWOT Analysis) โดยนำผลการศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม จากการศึกษาในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ที่ได้จากแบบสอบถามและจากการสนทนากลุ่ม มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์หาปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร (SWOT Analysis) และกำหนดเป็นกลยุทธ์ของเทศบาลตำบลนครชุม
2. นำผลจากสภาพ ปัญหาการพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกขององค์กร (SWOT Analysis) และกลยุทธ์การพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม มาร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกันในทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุมต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 เรียบร้อยแล้ว

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ไปยังนายกเทศมนตรีตำบลนครชุม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายผู้ที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
3. เก็บรวบรวมข้อมูลการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 8 กันยายน 2548 โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาสังคมของเทศบาลตำบลนครชุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูล หากมีข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ก็ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจนกว่าจะครบสมบูรณ์
2. นำผลสรุปของการประชุมเชิงปฏิบัติการมาสรุปเป็นการพัฒนากลยุทธ์การพัฒนา สังคมของเทศบาลตำบลนครชุม โดยใช้การพรรณนาเชิงวิเคราะห์